

STRUCTURA POR

Partea descriptivă

- a) Introducere
- b) Analiza situației**
- c) Obiective de dezvoltare regională**
- d) Impact
- e) Riscuri de implementare
- f) Autorități/instituții responsabile
- g) Proceduri de raportare

Analiza situației

Evoluția ponderii PIB-ului regional (2013-2018), %

Regiuni	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Dinamica 2013/2018, %
Mun. Chișinău	55,7	56,1	57,0	57,6	58,2	59,4	+ 6,6%
Nord	17,6	17,6	17,2	17,0	16,8	16,6	- 5,7%
Centru	15,2	15,3	15,4	15,2	15,0	14,7	- 3,3%
Sud	8,7	8,4	7,9	7,7	7,6	7,1	- 18,4%
UTA Găgăuzia	2,8	2,6	2,5	2,5	2,4	2,2	- 21,4%

Analiza situației

Dinamica evoluției indicatorilor de dezvoltare a RDC în raport cu RM (2010-2019), %

Nr.	Indicatori	Media pe RM (fără Chișinău)	Regiunea Centru
1	Nr. populației prezente	-4.6%	-3.8%
2	Nr. de agenți economici	+33.3%	+40%
3	Cifra de afaceri a agenților economici (prețuri curente)	+138.8%	+193%
4	Nr. de salariați	+19.3%	+27%
5	Vol. comerțului cu amănuntul (prețuri curente)	+39.5%	+82%
6	Investiții în capital fix (prețuri curente)	+185.3%	+216%
7	Vol. producției industriale livrate (prețuri curente)	+47.0%	+64%

Analiza situației

Dinamica ponderii RDC în principalii indicatori de dezvoltare

Nr.	Indicatori	2010	Evoluția pe perioade (în p.p.)			2019	Dinamica 2010- 2019, %
			2010- 2012	2013- 2015	2016- 2018		
1	Investiții în active materiale pe termen lung	9,26	0,78	3,4	4,45	17,9	93,3%
2	Valoarea producției fabricate	12,92	1,2	3,17	3,86	21,14	63,6%
3	Cifra de afaceri a agenților economici	9	0,45	0,88	2,12	12,44	38,2%
4	Volumul producției industriale livrate	14,28	0,36	1,76	2,41	18,81	31,7%
5	Numărul agenților economici	14	0	0,59	1,37	15,96	14,0%
6	Numărul de salariați	16,94	0,13	0,5	0,35	17,91	5,7%
7	Volumul construcțiilor	11,75	0,22	-0,49	0,6	12,08	2,8%
8	Populația prezentă	29,92	-0,03	-0,04	-0,19	29,66	- 0,9%

Analiza situației

VALOAREA LUCRĂRILOR DE CONSTRUCȚII REALIZATE ÎN ANTREPRIZĂ, MLN LEI

REGIUNEA	2008	2018	DINAMICA
Total pe țară	6 484,00	11 356,40	+ 75%
Mun. Chișinău	4 909,50	8 016,00	+ 63%
Nord	634,1	1 125,00	+ 77%
Centru	548	1 457,80	+ 166%
Sud	271,8	487,4	+79%
UTAG	120,6	270,3	+ 124%

Analiza situației

Diferențe socio-economice între regiunile Republicii Moldova, 2019

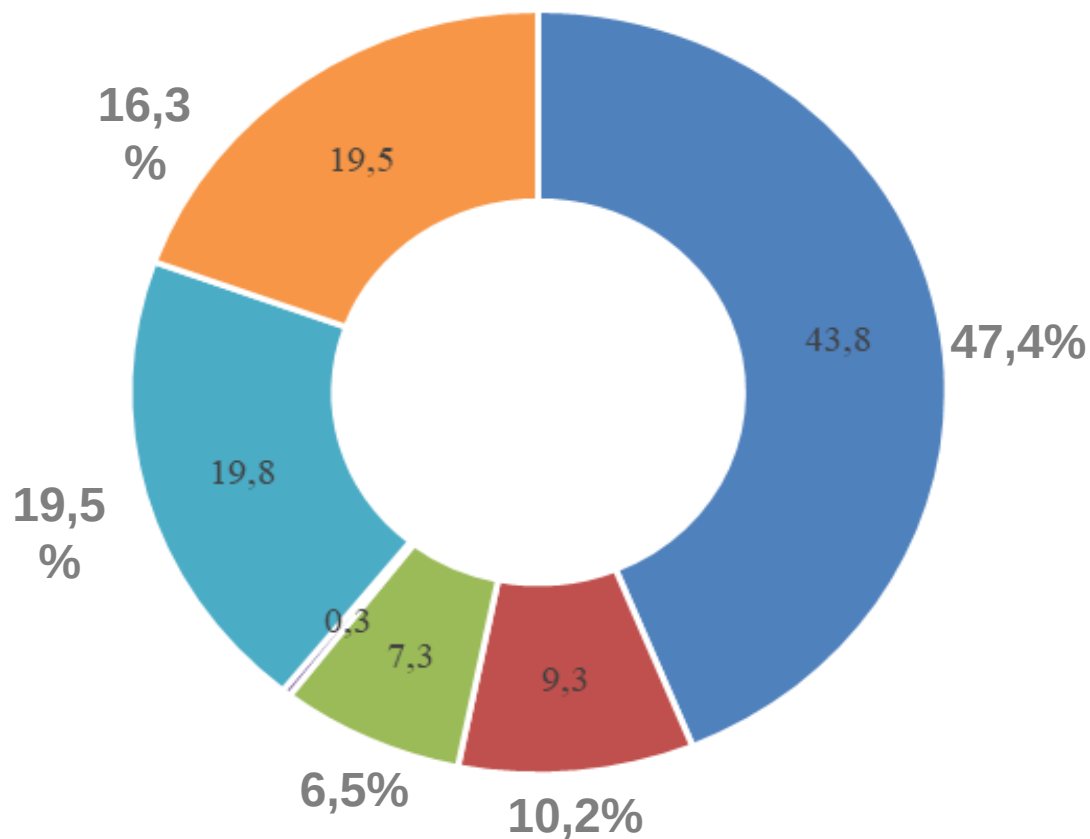
Regiuni	Nr. populației	Ponderea pers. <u>sub</u> vârsta aptă de muncă, %	Ponderea pers. <u>cu</u> vârsta aptă de muncă, %	Ponderea pers. <u>peste</u> vârsta aptă de muncă, %	Urban, %	Rural, %	Cîștigul salarial mediu lunar brut (lei)
Mun. Chișinău	832 900	13,84	68,90	17,26	90,86	9,14	8686,4
Nord	974 558	16,63	62,26	21,11	36,58	63,42	5916,1
Centru	1 047 681	18,72	64,39	16,89	19,80	80,20	5910,6
Sud	525 928	17,62	64,83	17,55	26,78	73,22	5572,2
UTAG	161 676	18,50	63,44	18,06	40,79	59,21	5574,9
Total RM	3 542 743	16,82	64,88	18,29	43,12	56,88	7233,7

Analiza situației

Structura veniturilor disponibile a populației RD Centru, 2019

■ Activitatea salarială
■ Venit din proprietate

■ Activitatea individuală agricolă
■ Prestații sociale

■ Activitatea individuală non-agricolă
■ Alte venituri inclusiv remitențe

Dezvoltare urbană

A) Centre raionale **mari** (peste 15 mii locuitori, pop. prezentă):

Ungheni, Orhei, Strășeni, Ialoveni, Hîncești

B) Centre raionale **medii** (10-15 mii locuitori):

Călărași, Rezina, Nisporeni

C) Centre raionale **mici** (sub 10 mii locuitori):

Anenii Noi, Criuleni, Telenești, Șoldănești

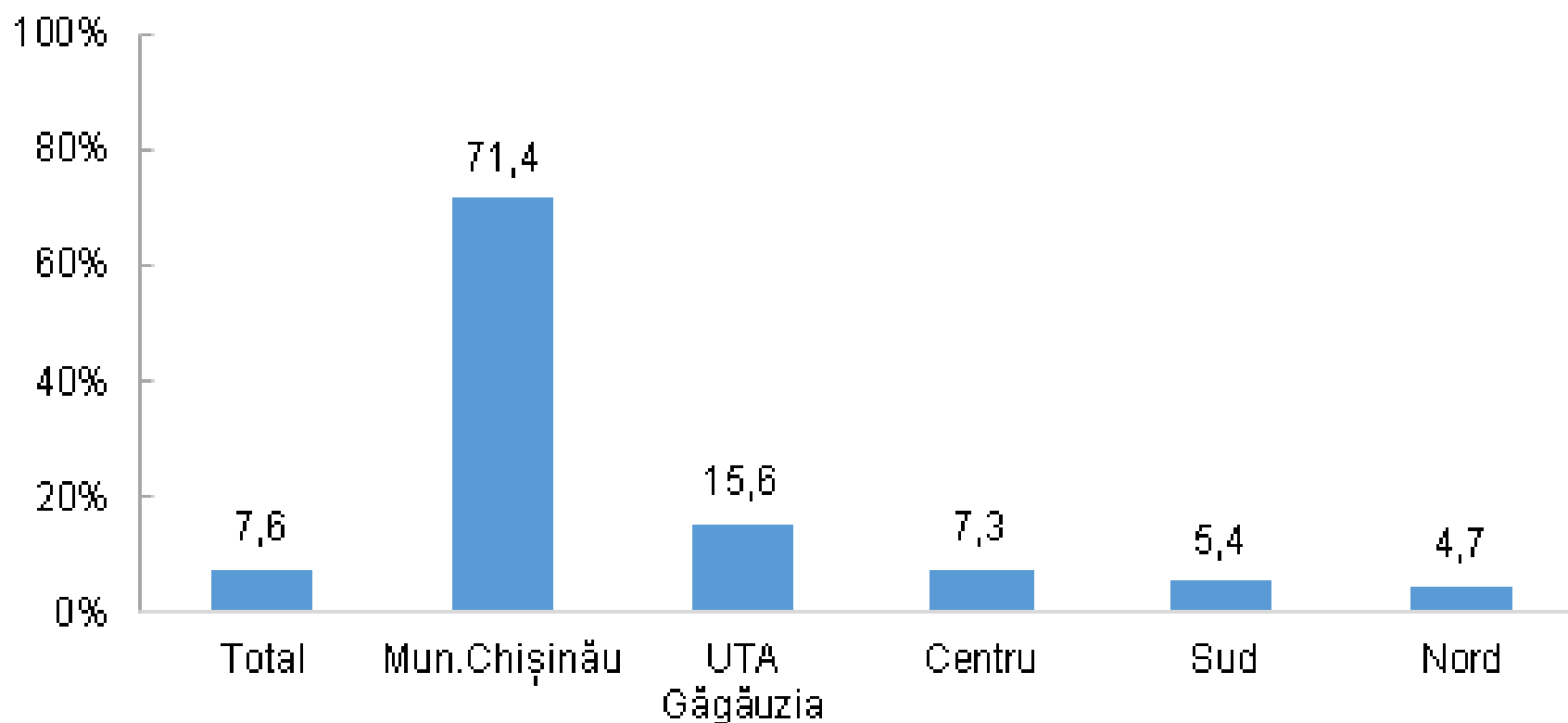
4 orașe din regiune (Rezina, Ialoveni, Strășeni, Ungheni) au elaborate **Planuri de Revitalizare Urbană (PRU)**, documente ce vin în susținerea și încurajarea inițiativelor de revitalizare urbană. La moment, alte 3 orașe elaborează PRU.

Infrastructura tehnico-edilitară

Figura 5. Ponderea localităților deservite de sistemul public de canalizare, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2019

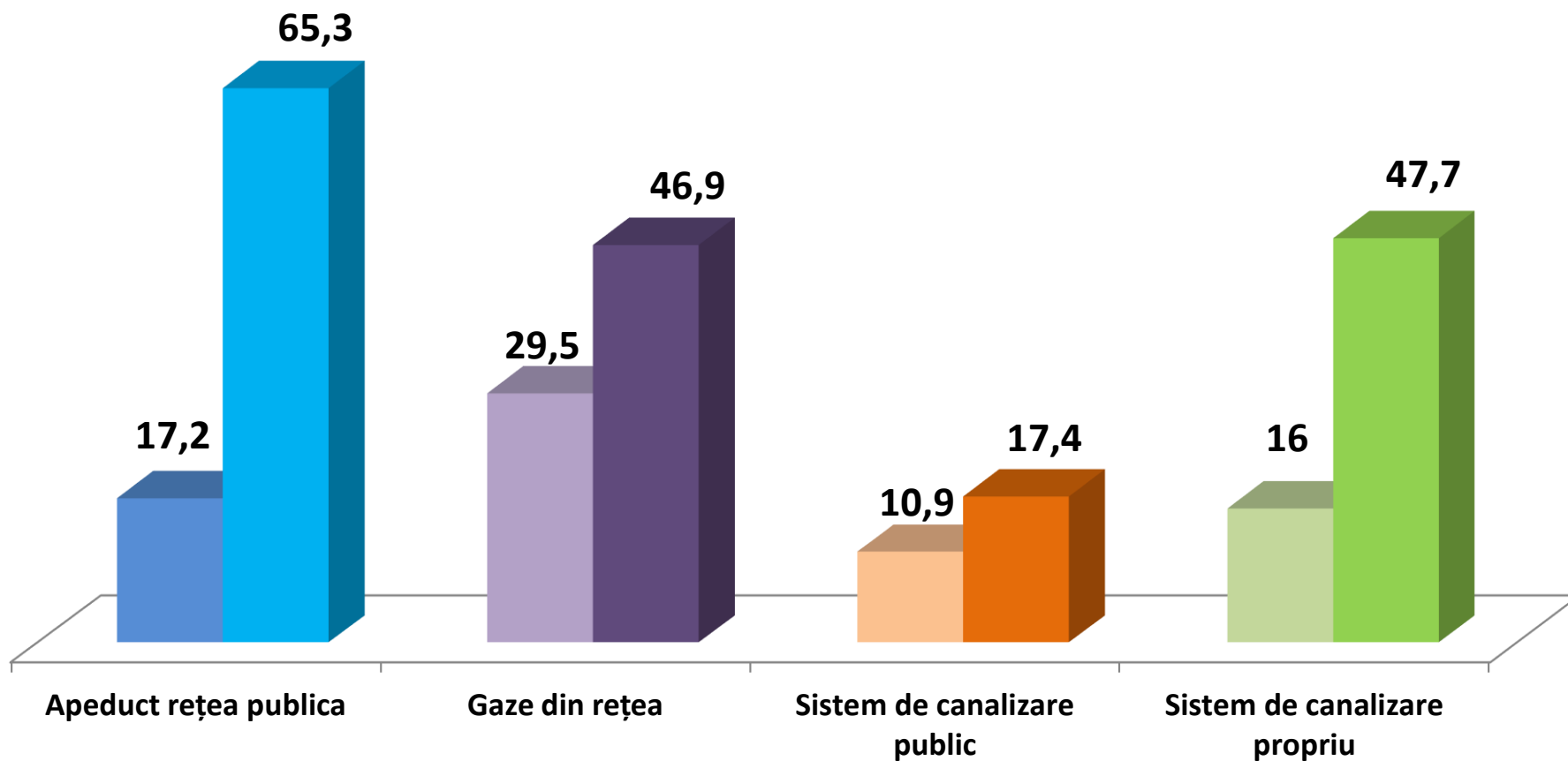

Infrastructura tehnico-edilitară

Dotarea locuințelor, % (comparație 2008 / 2018)

ARII PRIORITARE PENTRU SPECIALIZARE INTELIGENTĂ

cf. „Mapping of economic, innovative and scientific potential in the Republic of Moldova”, 2017

INDUSTRII

- **Agricultură și procesare alimentară:** agricultură, vânătoare și servicii anexe, creșterea animalelor; prelucrarea și conservarea cărnii și a produselor din carne
- **Silvicultură, exploatare forestieră și industria lemnului**
- **Textile:** fabricarea produselor textile; alte textile; îmbrăcăminte tricotată și croșetată; încălțăminte
- **Produse farmaceutice de bază și preparate farmaceutice**
- **Patente internaționale:** farmaceutice
- **Alte produse minerale nemetalice**
- **Ciment, var și ipsos**

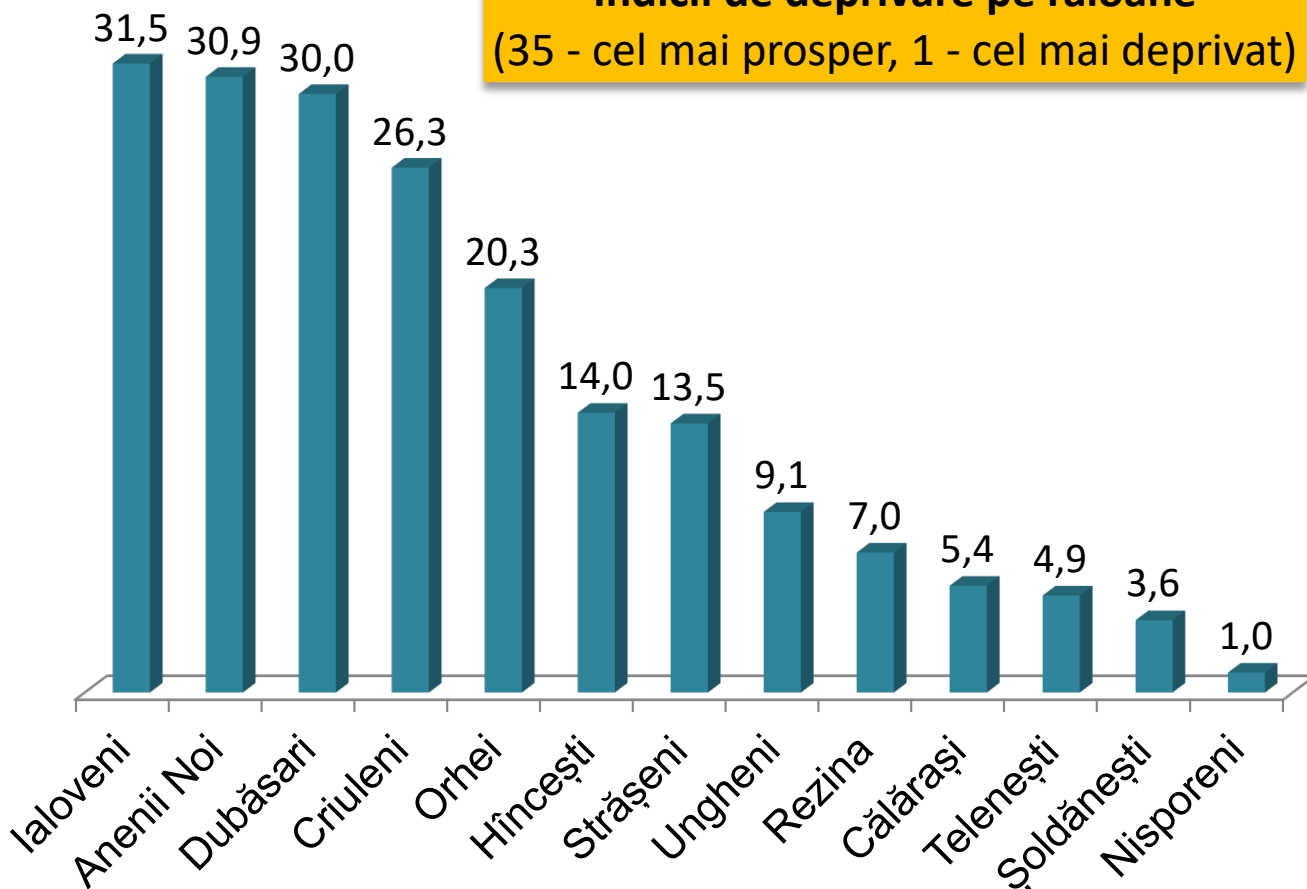
POTENȚIAL DE CLUSTERIZARE

- **Prelucrarea cărnii**
- **Fabricarea produselor textile**

IDAM **Indicele de Deprivare a Ariilor Mici*

Indicii de deprivare pe raioane
(35 - cel mai prosper, 1 - cel mai deprivat)

RDC se prezintă ca o regiune extrem de neomogenă după indicele de deprivare. Astfel, în RDC se află atât cel mai puțin deprivat raion din țară (după mun. Chișinău) – Ialoveni, cât și cel mai deprivat raion din țară – Nisporeni.

După indicele de deprivare, cele 13 raioane ce sunt parte a RDC pot fi împărțite convențional în 3 categorii:

A) deprivare minimă (20-32 puncte), 5 raioane: Ialoveni, Anenii Noi, Dubăsari, Criuleni, Orhei

B) deprivare medie (14 puncte), 2 raioane: Hîncești, Strășeni

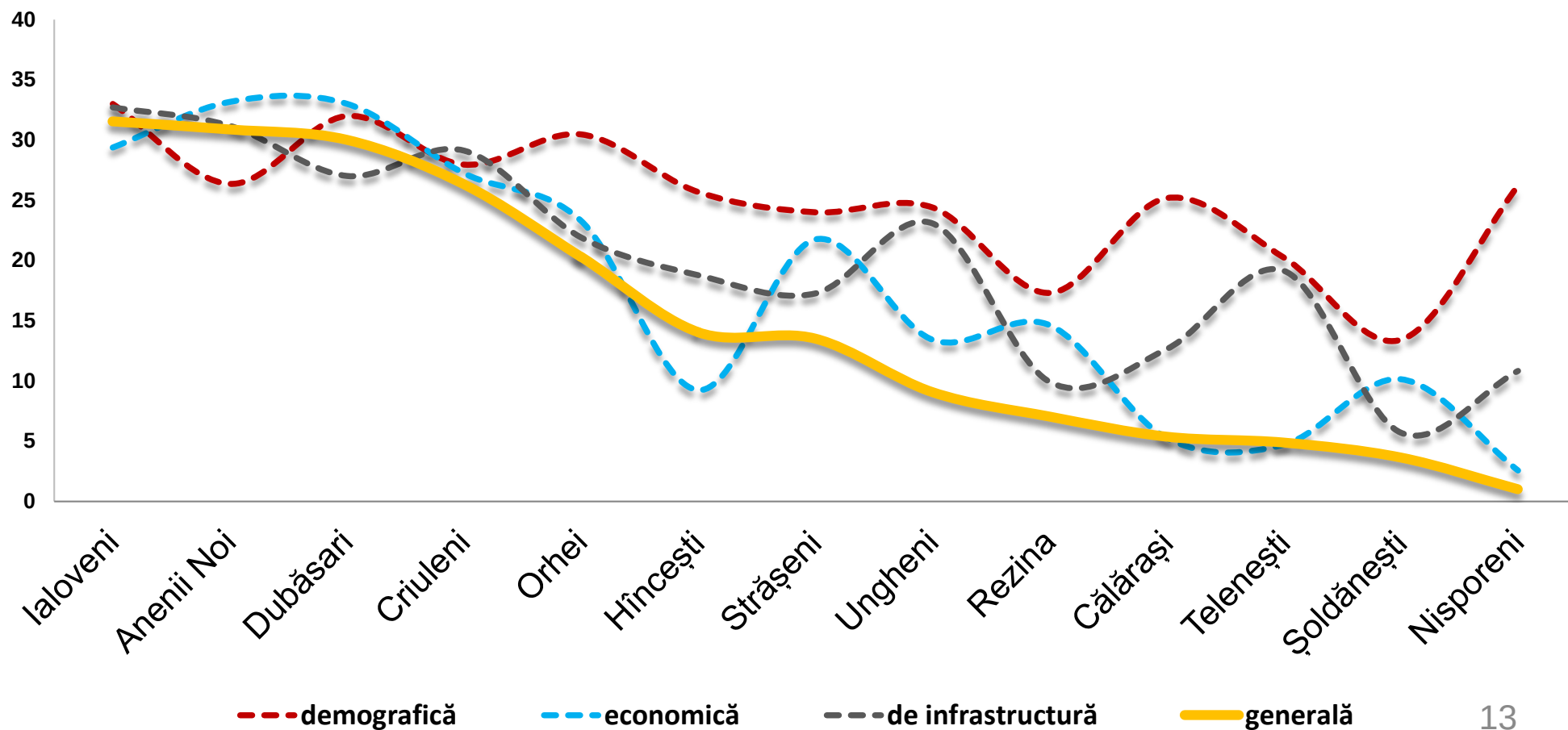
C) deprivare profundă (1-9 puncte), 6 raioane: Ungheni, Rezina, Călărași, Telenești, Șoldănești, Nisporeni

IDAM

**Indicele de deprivare generală vs
indicii de deprivare demografică, economică și de infrastructură (pe raioane)**

STRUCTURA POR

Partea descriptivă

- a) Introducere
- b) Analiza situației
- c) Obiective de dezvoltare regională**
- d) Impact
- e) Riscuri de implementare
- f) Autorități/instituții responsabile
- g) Proceduri de raportare

Obiective de dezvoltare regională

Obiectiv Specific 1:

Creșterea competitivității și ocupării forței de muncă a Regiunii de Dezvoltare Centru

Măsura 1.1: Consolidarea rolului și funcțiilor orașelor în calitate de motoare de creștere a competitivității Regiunii de Dezvoltare Centru

Măsura 1.2: Îmbunătățirea mediului antreprenorial în Regiunea de Dezvoltare Centru

Măsura 1.3: Identificarea și promovarea specializării inteligente în Regiunea de Dezvoltare Centru

Măsura 1.4: Cooperarea regională și transfrontalieră

Obiective de dezvoltare regională

Obiectiv Specific 2:

Sporirea coeziunii teritoriale și prevenirea excluziunii în cadrul Regiunii de Dezvoltare Centru

Măsura 2.1: Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare de bază la nivelul Regiunii de Dezvoltare Centru

Măsura 2.2: Dezvoltarea infrastructurii de suport pentru afaceri la nivelul Regiunii de Dezvoltare Centru

Măsura 2.3: Sprijinirea procesului de adaptare a Regiunii de Dezvoltare Centru la schimbările climatice, prevenirea riscurilor și reziliența în fața dezastrelor

Obiective de dezvoltare regională

Obiectiv Specific 3:

Îmbunătățirea mecanismelor și instrumentelor de implementare a politicii de dezvoltare regională

Măsura 3.1: Eficientizarea operațională a procesului de implementare a politicii de dezvoltare regională

Măsura 3.2: Consolidarea mecanismului de finanțare a proiectelor de dezvoltare regională

Măsura 3.3: Dezvoltarea de capacități a APL-urilor din regiune în domenii relevante politicii de dezvoltare regională

Ministerul Agriculturii,
Dezvoltării Regionale
și Mediului

LOCURI NOI DE MUNCĂ

240 de oameni au locuri noi de muncă

1 Casă de ambalare a fructelor în satul Costești, raionul Ialoveni

150 de fermieri au acces la servicii de ambalare a fructelor

ATRAȚII TURISTICE

10 localități amenajate atractiv turistic

Restaurarea Conacului „Manuc Bei” din Hâncești

Renovarea și amenajarea muzeului „A. Donici” din raionul Orhei

Renovarea Palatului de cultură din or. Ungheni

ACCES LA APĂ

40 000 de oameni au acces la apă potabilă și canalizare

15 localități au fost conectate la rețele de apă și sisteme de canalizare

13 rezervoare de apă construite în raionul Ungheni și Călărași

1 stație de tratare a apei și **1** stație de epurare a apelor reziduale construite

DRUMURI MAI BUNE

150 000 de oameni din **30** de localități au parte de drumuri mai bune

27 km de drum renovat

2 poduri construite

UN MEDIU CURAT

115 000 de oameni colectează deșeurile în locuri special amenajate

3 891 de containere și **878** de urne stradale instalate în sate și orașe

27 unități speciale de gestionare a deșeurilor

giz

cooperare
germană

CONSTRUIM VIITORUL ACASĂ!